

grada Koprivnice, a pisalo se o problemima radničke klase, prvoj industriji Danici, šumarstvu i drvnjoj industriji, prehrambenoj industriji, rudnicima, svilarstvu, mlinovima. Noviji znanstveni radovi sve se više objavljuju u časopisu Podravina te Ekonomska povijest i ekohistorija u nakladništvu kuće Meridijani. Unatoč brojnim radovima, osjeća se nedostatak stručne literature jer su i mnogi dokumenti uništeni u burnima vremenima.

Ovaj znanstveni kolokvij ispunio je svoj cilj – bolje poznavanje razvoja industrije u Koprivnici i Podravini, no jasna je činjenica da bi se o industrijalizaciji Podravine i ostalim sekundarnim granama gospodarstva moglo govoriti danima, a ne samo na jednom skupu. Povijesno društvo Koprivnica i dalje će poticati samostalna istraživanja znanstvenika o problemima Podravine. Bila je ovo prilika da se zahvali i dugogodišnjoj suradnici prof. Miri Kolar koja unatoč svojim umirovljeničkim danima ne odustaje od istraživanja podravske povijesti. Zbog svih zasluga, proglašena je počasnom članicom Društva te joj uručeno priznanje.

Milivoj Dretar

Predavanje povjesničara okoliša Franka Zelka „The impact of disease on history“, (Zagreb, 25. listopada 2012.)

U četvrtak 25. listopada na Filozofskom fakultetu u Zagrebu je na inicijativu Društva za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju te u organizaciji doc. dr. Hrvoja Petrića, povjesničar okoliša prof. dr. Frank Zelko održao je predavanje pod naslovom „The impact of disease on history“. Profesor Zelko predaje globalnu i sjevernoameričkom povijest okoliša na Sveučilištu u Vermontu, a trenutno se bavi povješću ekoloških pokreta.

Na predavanju koje je održao pokazao je iz primjera epidemije kuge u Europi i epidemija zaraznih bolesti kao što su velike boginje, ospice, mumps, gripa, pa čak i obična prehlada u Amerikama, kako bolesti mogu uzrokovati pad ili uspon ljudskih društava. Bez zaraznih bolesti na koje američka domorodačka plemena nisu mogla razviti imunitet prvenstveno zbog manjka domaćih životinja od kojih je većina bolesti potekla u Europi, španjolski konkvistadori vjerojatno ne bi bili toliko uspješni u osvajanju carstava Asteka i Inka u srednjoj i južnoj Americi, kao što te iste bolesti ne bi očistile put budućim doseljenicima, engleskim puritancima.

No velike epidemije ne utječu samo na razvoj povijesti ljudskih društava, već i na okoliš u kojem ta društva žive. Često zaboravljamo da smo dio

tog okoliša, pa volimo razmišljati o ljudskoj djelatnosti kao da se događa u vakumu, nevezano uz ostalu živu i neživu prirodu. Mikrobi nas podsjećaju da to nije tako. Nakon velikog pomora ljudske populacije uzrokovanog kugom došlo je do obnavljanja šuma u Europi, a postoji i teorija da su se smanjile emisije stakleničkih plinova. To možemo protumačiti kao neizbježnu međuovisnost svih vrsta na Zemlji, ali i zapitati se koliko smo zapravo podređeni volji mikroba? Kratko ponavljanje lekcije o metiljima i njihovoj sposobnosti da utječu na ponašanje domaćina koje osigurava njihovo daljnje razmnožavanje je sigurno potaknulo mnoge sudionike predavanja na razmišljanje.

Spomenuvši danas masovno korištene antibiotika i njihovih učinka, kao i sve češću praksu rađanja carskim rezom, Profesor Zelko je na kraju ukazao na veliku važnost i sveprisutnost mikroba, odnosno bakterija kako na individualnoj, tako i na globalnoj razini. Međutim, pitanje je mogu li ljudi prihvatiti činjenicu da sićušni mikroorganizmi nevidljivi golim okom mogu zbrisati cijele civilizacije visoko razvijenog Homo sapiensa.

Frank Zelko je po majci podrijetlom iz Međimurja, a rođen je i odrastao u Melburnu u Australiji, a danas je sveučilišni profesor na University of Vermont u SAD-u te ujedno istraživač u Rachel Carson Center for Environment and Society Sveučilišta Ludwig-Maximilians u Münchenu. Specijalist je za ekohistoriju, a trenutno se bavi poviješću ekoloških pokreta. Pred izlaskom iz tiska mu je knjiga o povijesti Greenpeace-a u izdanju Oxford University.

Marina Zrnić

Franjo Martinez, *Oko naše gore Ivanščice. Prirodoslovno – povijesni prikaz*, Matica hrvatska - Ogranak Matice hrvatske u Čakovcu, Čakovec 2012., 135 str.

Franjo Martinez rođen je u Beletincu (kraj Varaždina) 1930. Završio je Učiteljsku školu u Čakovcu, a uskoro je na Višoj pedagoškoj školi u Zagrebu diplomirao biologiju-kemiju s fizikom. Najveći dio života predaje u Čakovcu. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu diplomirao je biologiju, a 1979. je obranio i specijalistički rad (u rangu magisterija). Aktivno radi na populariziranju prirodnih znanosti među mladima. Uz niz znanstveno-popularnih članaka objavio je i tri knjige: *Prilozi za proučava-*

DRUŠTVO POVJESNIČARA GRADA VARAŽDINA
I VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

UDK 94(497.5-37Varaždin)
ISSN 1848-0837

**HISTORIA VARASDIENSIS
ČASOPIS ZA VARAŽDINSKU
POVJESNICU**

2

VARAŽDIN, 2012.

Nakladnik / Publisher

Društvo povjesničara grada Varaždina i Varaždinske županije

Za nakladnika / For the Publisher

Spomenka Težak

Uredništvo / Editor's board

Sonja Poljak (Ivanec)	Magdalena Lončarić (Varaždin)
Vladimir Huzjan (Varaždin)	Ivan Obadić (Zagreb)
Suzana Jagić (Ivanec)	Spomenka Težak (Varaždin)
Ivančica Jež (Ludbreg)	Hrvoje Petrić (Zagreb)
Siniša Krznar (Zagreb)	Kruno Sudec (Varaždin)

Kontakti Uredništva / Editor's office

Franjevački trg 6, 42 000 Varaždin; tel/fax. 042/658 762;
e-mail: historiavarasdiensis@gmail.com

Glavni i odgovorni urednici / Editors in Chief

dr. sc. Hrvoje Petrić, MSc Ivan Obadić

Savjet časopisa / Journal's council board

dr. sc. Juraj Belaj (Zagreb), dr. sc. Neven Budak (Zagreb), dr. sc. Dragutin Feletar (Koprivnica), mr. sc. Ernest Fišer (Varaždin), PhD Zoltán Gőzsy (Pečuh), dr. sc. Željko Holjevac (Zagreb), Siniša Horvat, prof. (Varaždin), dr. sc. Andrej Hozjan (Maribor), Damir Hrelja, prof. (Varaždin), dr. sc. Mira Kolar-Dimitrijević (Zagreb), Miroslav Klemm, prof. (Varaždin), dr. sc. Nevenka Krklec (Varaždin), dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol (Zagreb), dr. sc. Janko Pavetić (Varaždin), prof. emeritus Franjo Ruža (Varaždin), akademik Franjo Šanjek (Zagreb), Marina Šimek, prof. (Varaždin), mr. sc. Eduard Vargović (Varaždin), PhD Leopold Toifl (Graz)

Grafički urednik / Graphic editor

Kruno Sudec

**Urednik na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske "Hrčak"/
Journal editor at "Hrčak" - The Portal od scientific journals of Croatia**

Dejan Zadro

Naklada / Copies

300

Priprema i tisak / Layout and Print

Tiskara Zelina d. d. - Sv. Ivan Zelina

Časopis izlazi jednom godišnje. Cijena primjerka iznosi 100 kuna.

Časopis se objavljuje novčanom potporom Grada Varaždina,
Bernarde Nova d. o. o. i TMT Čakovec

Korice: Freska s prizorom dvanaestogodišnjeg Isusa koji raspravlja s pismoznancima u hramu. Južni zid svetišta crkve sv. Marije u Lepoglavi. Ivan Ranger, oko 1742. godine.

Fotografija freske i likovni koncept korica: Kruno Sudec

Priprema korica za tisak: Studio Fotak